

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/L. Poštni predal št. 945. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Ljubljana, 30. avgusta 1934

Naročnina za četrto leto 20 Din, za peto leto 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Št. 34-35
Leto VI

Naša vas

Pred kratkim sem šel za nekaj dni na počitnice. Hotel sem na vasi in v gozdu, daleč od mestnega vrvenja prebiti par dni sam s seboj in s svojimi mislimi. Odpeljal sem se na Dolenjsko, med naše dolenjske kmete, ki jih tako malo poznamo in še manj pišemo o njih. Nisem jim povedal, po kaj sem prišel, pa me tudi vprašali niso. Preveč so imeli opravka s samim seboj in s svojim delom. Sonce je pripekalo, moški in ženske so želi žito, ki se je sklanjalo v lahnem vetriču. Klas za klasom je padal, žanji so hileli, da čim prej opravijo. Tedaj sem videl, da ne hite samo ljudje po tovarnah temveč tudi na kmetih. Na kmetih še bolj, saj so njive po večini njihove in zato še z večjo ljubeznijo in skrbjo obdelujejo tisti borni kos zemlje, ki jih leto za letom redi in brez katere bi bili še hujši siromaki, kakor so že.

Na kmetih nikoli ni bilo lepo ne prijetno — vsaj kmetom ne. Zmerom so morali trdo delati in se mučiti v potu svojega obraza, da prežive svojo mnogoštevilno družino. Kaj je tako imenovani življenjski standard, kmetje ne vedo, tuje so jim kavarne in velemestne zabave, besede »počitnice« njihov besednjak ne pozna. In še mnogo, mnogo drugih reči ne vedo, ki so nam meščanom, tudi najsiromašnejšim, tako rekoč življenjska potreba.

Opazoval sem kmete pri njihovem delu in občudoval njihovo marljivost in žilavost. Pa ni tako samo na Dolenjskem; ista je na Štajerskem, prav tako na Hrvaškem in v Srbiji in povsod na širnem svetu, kjer človek obdeluje zemljo. Povsod boste srečali simpatične zagonele moške in žene in dekleta s potnim obrazom in žuljavimi dlanmi. Tako je zmerom bilo in bo. Težko in naporno je delo na grudi, samo kmet ga prenese. A kadar odide kmet v mesto, se nikdar več ne vrne.

Domov so prihajali ob osmih, pol devetih ali še pozneje. Hlastno so povečerali, potem so pa trudno omahnili za mizo. Pa vendar drugo jutro že na vse zgodaj, ko sonce še spi, spet vstanejo in znova začno svoj križev pot. Tako jim teče življenje dan za dnem, v pripeki in dežju, dokler jim žulji ne okamene in znoj ne zarezže brazd v obraz. Ko se pa vračajo domov na visoko obloženih vozovih, polnih zlatega klasja, se zasliši med priganjanjem živine tudi zaljubljena pesem mladega rodu. Njihove misli so pri brkem dekletu ali zastavnemu fantu, ki pri sosedu ali celo v drugi vasi na prav tako obloženih vozovih veselo poje.

Ko sem zvečer sedel pred hišo, sem pošlušal fante, ki so peli na vasi, trudni od dnevnega dela:

Prepovedali so meni,
da ne smem več priti k tebi,
tja pod okence moje ljubice,
kamor vabi me srce.

Potem je pesem utihnila in fantje so se razšli po hišah. Pri sosedovih je rahlo potrkalo na okno. Tiho se je odprlo in na njem se je prikazal dekletov obris. Fant in dekle sta si imela nekaj povedati, tiho, da ju nihče ni slišal. Kaj se je potem zgodilo, ne vem. Obzirno sem stopil v hišo in se odpravil spat.

Nekoč sem sedel z njimi pri večerji. Na mizi je stala velika skleda kislega mleka. Vsi so jedli, zajemali iz nje in zraven hlastno otepali črn kruh. Zelo so mi tožili. V mestu je vse tako drago, na kmetih pa nobena reč nima cene. »Zakaj je tako, gospod?« so me izpraševali, toda nisem jim znal tako povedati, da bi razumeli. Zmeraj delamo, so pravili, pa nikoli nič nimamo od tega. Če gremo k bogatejšim kmetom v dnino, nam plačajo za ves dan 6 Din pa hrano nam dajo. Toda ko pridemo zvečer domov, smo lačni, kakor da ves božji dan ne bi imeli grizljaja v ustih, in tako pojemo še pol zasluzka.

Pravili so mi o neki kmetici, ki je imela raka. Čeprav je strašno trpela, je

Po naukih
kriminalnega romana

Mati nagnala otroka v umor

Bivša češka filmska igralka bi se rada rešila dolgov. — Zločinski naklep: njen 16 letni sin naj umori bogato učiteljico

Tragedija mladoletnega otroka, ki je moral ubogati svojo mater

V Pragi, konec avgusta.

Belkedijeva ulica v Pragi je zelo živahna kakor vse glavne ulice, ki drže v središče mesta.

Pred neko šestnadstropnico se je nedavno zbrala množica ljudi. V šestem nadstropju so našli za vodovodno pipo obešeno učiteljico glasbe, Julijo Malatovo. Očividno se je postarna učiteljica sama obesila.

Marsikaterega znanca Malatove ni vest o samomoru prav nič iznenadila. Julija je bila stara devica in ni imela ne sorodnikov ne prijateljev. Pogosto je tožila, kako sama je in zapuščena na svetu, kako ji bo še težje, ko jo bo starost prikovala na posteljo... Nekatero klepetavo ženske so trdile, da se jim je zdela Malatova zadnje čase popolnoma spreminjena in da se ji je nemara omračil um...

Zadeva je bila jasna ko beli dan: učiteljica si je brez dvoma sama končala življenje. Vse okoliščine so to dokazovale.

Saj je bilo v stanovanju vse v najlepšem redu in zdelo se je, da ni zmanjkala niti šivanka. Mestni fizik je samo zaradi gole formalnosti odredil, da se truplo pokojnice raztelesi.

In tedaj

so odkrili, da se stara učiteljica ni obesila, temveč da jo je nekdo premišljeno ubil! Na vratu pokojne učiteljice so se razločno poznali odtisi prstov, ki so svojo žrtev stiskali tako dolgo, dokler se ni zadušila...

Zdravniški zapisnik o raztelesenju je mahoma postal trd oreh za praško policijo. Ponovno so pregledali stanovanje in zaslišali sosede in učiteljicine znanke. Na osnovi teh izjav so ugotovili, da so iz predala toaletne mizice izginili zlata ura in več dragocenega nakita. Tudi denarnice, ki si jo je Malatova kupila šele pred nekaj dnevi, niso mogli najti nikjer. Znanke so zatrjevale, da je stara učiteljica zmerom nosila v denarnici svojo gotovino.

Policija je iskala, stikala in poizvedovala, toda ves njen trud je bil zaman. H koncu so začeli sploh dvomiti o zločinu; morda so se pa le zdravniki zmotili. V Pragi je mnogo nepojasnjenih zločinov, še več pa nepojasnjenih smrti in samomorov. Na vse sečasoma pozabijo in tako bi se bilo zgodilo tudi tokrat, da ni gol slučaj izdal zločincea.

Mati nekega fantiča je prijavila policiji, da ji je dal njen sin v varstvo lepo, novo denarnico, ki jo je bil »našel« na ulici, preden je odšel s tovariši na taborjenje. Mati je povedala, da je deček našel tudi lepo zlato urico, ki jo je pa obdržal zase. Učiteljicine znanke so soglasno izjavile,

vsaj da delala kakor vsi drugi od zore do mraka. Nekega dne ni mogla več vzdržati; sklenila je, da pojde v Ljubljano na operacijo. Toda zjutraj tistega dne je šla z domačimi na polje in je delala in pomagala ves čas, dokler ni bilo časa, da se odpravi na postajo. Iz Ljubljane se ni več vrnila. Delala je od rojstva do smrti, da si zasluži svoj borni vsakdanji kruh. Tako je na kmetih.

V nedeljo sem gledal žene in dekleta, ko so šle v mašnem oblačilu z molitve-

da je najdena denarnica brez dvoma last pokojnice. Tedaj je pričela policija poizvedovati s podvojeno vneto. Agenti so prijeli fantiča in še nekaj njegovih tovarišev na oddaljeni železniški postaji.

Policijski komisar je spravil dečke z nepričakovanimi vprašanji v zadrego. H koncu so vse priznali.

Najstarejši med njimi, fante šestnajstih let, je dan pred odhodom na taborjenje »obiskal« učiteljico. Vsi fantje so ga spremljali do hiše, v kateri je učiteljica stanovala. Dečko jim je dejal, da mora za svojo mater »inkasirati« večji znesek, ki ga učiteljica dolguje njegovi materi. Čez kake pol ure se je fant vrnil na oko popolnoma miren, v žepu je pa imel mnogo denarja.

Takoj je odšel na pošto in v materinem imenu razposlal denar na več strani, ostanek si je pa pridržal. S tem denarjem so si fantje nakupili potrebno opremo za taborjenje in hrano. Denarnico in uro je podaril najmlajšemu tovarišu, ki je pa denarnico pustil doma pri materi.

To priznanje je policijo osupilo. Po sodbi izvedencev in psihologov

šestnajstletni deček pač ni mogel premišljeno ne iz lastnega nagiba storiti takšen zverinski zločin.

Prepričani so bili, da ga je moral nekdo prisiliti k temu. In res je preiskava prišla na sled skrivnostni osebi, ki je sicer nepokvarjenega dečka izrabila za toli nizkolno orožje.

Da se iznebi dolgov...

Policija je kmalu prišla do spoznanja, da je šestnajstletni fant storil zločin brez znanja svojih tovarišev. Vse dečke so takoj izpustili.

Dalje je policija ugotovila, da je deček zadavil učiteljico na zapoved tiste osebe, ki je nihče niti zdaleč ni mogel sumničati — na zapoved ed lastne matere...

Marija Luleyeva, vdova po konzularnemu uradniku, je živela s svojim sinčkom precej razkošno, čeprav je prejemale samo 500 češkoslovaških kron (okoli 900 Din) pokojnine na mesec. S tem denarjem ne bi bila mogla niti spodobno preživljati sebe in sina, kaj šele razkošno živeti. Pomagala si je na vse načine. Nekaj časa je celo igrala za film. V »Sestri Angeliki« je bila angažirana za statisko. Potlej je poučevala tuje jezike in delala ročna dela. Zaradi gospodarske krize je izgubila vse postranske zaslužke. Dolgovi so se ji kupičlivi, upniki so si kar kljuko podajali, pretli so z rubežnjico, toda ko so videli da tako vdovi ne pri-

nikom v roki k zgodnji maši. Molile so in prosile Boga zdravja in sreče na polju...

Vrnil sem se v mesto z veliko željo, da bi vendar že prišel čas, ko se bo tudi našemu kmetu obrnilo na boljše. Tako rad bi videl na njihovih obrazih več veselja in manj skrbi, tako rad bi drugič, ko se spet vrnem mednje, slišal več pesmi kakor to pot. Zakaj kmet je naše vse. Kmet je kruh, kmet je država in blagostanje.

Haka.

dejo do živnega, so ji zagrozili, da je bodo tožili zaradi sleparstva in poneverbe. Iz tega mučnega položaja je torej Marija Luleyeva iskala izhoda.

Noč in dan si je trla glavo, kako bi se rešila dolgov in prišla do denarja. V tem mrzličnem premišljevanju se je oklenila nenadne strašne misli: zločin... Ubijati, krasti, karkoli, samo da pride do denarja. Čitala je kriminalni roman »Rdeč svilnati trak« — in v njem je našla pot do zločina. Žrtev je treba zadaviti, prevezati s svilnatim trakom vrat in obesiti.

Mati nagovarja sina k umoru

Marija Luleyeva je bila vsa v oblasti te strašne misli. Mesece in mesece je prosila svojega sina, rotila ga je in h koncu ga je začela siliti, naj ubije stara učiteljico, ki ima baje mnogo denarja.

Za božič je sinu prvič odkrila svoj načrt. V solzah mu je dokazovala, da je to edina pot, če hoče rešiti svojo mater sramote in zapora. Natanko mu je razlagala, kako mora vse storiti.

K učiteljici mora, in če jo dobi samo, je mora zadaviti, prevezati z rdečim trakom in obesiti. Trak mu je dala že takrat.

Ko je beda dosegla vrhunec, je odšel deček k učiteljici, toda vrnil se je praznih rok, ker ni imel dovolj poguma, da bi izpolnil materin ukaz.

Pozneje ga je mati poslala še stiri krat na Golgoto, a fant se je vselej vrnil ves objokan in zbit. Naravni čut poštenosti ga je odvrčal od zločina.

Zaklinjal je mater, naj ga ne sili, ker ne bo zmogel takega strašnega dejanja. Toda mati je bila neizprosna. Več ko pol leta ga je neprestano podila, naj gre in izvrši, kakor mu je ukazala.

Deček je nad vse ljubil svojo mater, zategadelj se je končno tudi vdal. Okoli dvajsetega je kar deževalo opominov in terjatev. Mati je vsa ta pisma pokazala sinu in mu med obupnim jokom dejala, da jo čaka samo še zapor, če ji on ne pomore.

V soboto se je mati odpeljala na letovišče. Pred odhodom je še poslednjč za- bilila sinu:

Pojdi k njej, ubij jo, poberi denar in zlatino, nakaži denar upnikom, meni pošlji tisoč kron, ostanek pa porabi zase.

Nesrečni otrok je spremil svojo zločinsko mater na postajo in jo pred ločitvijo še enkrat za pet ran božjih prosil, naj vendar odneha s svojimi strašnimi zahtevami. Mati je bila pa trda ko kamen.

Ves strt je odšel deček na trnjevo pot. Sam ni imel dovolj poguma ne dovolj vere vase, da bo mogel v šesto nadstropje in —

Zato je sklical svoje tovariše in jih prosil, naj ga počakajo pred hišo, da »izterja dolg« od učiteljice.

Stara Malatova je bila sama doma. Lastna mati je sinu vodila roko... Zagrabil je učiteljico za vrat in stiskal... Ko je žrtev padla, ji je po materinem ukazu ovil trak okoli vratu in jo nekoliko privzdignil ter privezal za pipo vodovoda.

Strašni zločin je po vsej Češkoslovaški žalostno odjeknil.

Če se priroda
norčuje iz ljudi

Žalostna usoda dveh zraslih deklet

Violet in Daisy Hiltonova sta od rojstva neločljivi; prišli sta na svet prirasli druga k drugi. — Dva različna značaja: kadar se eni hoče čitanja, bi druga rada plesala. — Oblasti ne dovolijo, da bi se poročili

Ali se bodo londonski profesorji in zdravniki upali z operacijo sestri „razdvojiti“?

V Londonu, konec avgusta
Največja sodobna atrakcija v Londonu sta angleški osiamski dvojčici. Dolgo let sta potovali po Ameriki in Avstraliji, zdaj sta se pa spet vrnila v domovino, da si zaslužita milijone, kakor sami pravita.

Zrasli sestri sta godni za možitev in se prav resno bavita s tem vprašanjem.

Sestri Hiltonovi, osmo svetovno čudo, sta tako zelo zaposleni, da ne sprejemata niti časnikarjev.

Nekemu prav zitemu poročevalcu se je pa te dni vendarle posrečilo priti k njima na obisk. Pripovedovali sta mu razne žalostne in nenavadne dogodivljaje. Kljub temu, da sta telesno zrasli, živita sestri vendarle vsaka svoje duševno življenje.

Časnikar pripoveduje, da sta sestri prišli prav takrat z odra. Plesali sta svojevrstne plesne in izredno lepo igrali na različne instrumente. Saksophon se jima poda prav tako kakor velika trombeta, klarinet ali okarina. Gledalce je njuna dovršena glasba tako navdušila, da so popolnoma pozabili, da so prišli gledat osmo svetovno čudo. Zdelo se jim je, da so na koncertu.

Sestri Hiltonovi hodita zmerom samo v levo ali v desno, ker se naprej ne nazaj ne moreta premikati. Zdi se kakor bi druga drugo vodili. Po sleherni predstavi sta silno utrujeni. Ni čudo, saj vleče prav za prav vsaka na svojo plat.

Njun počitek kajpada tudi ni tak, kakor bi si ga želeli. Niti v ležečem položaju jima ni preudobno, razen tega imata pa vsaka svoje duševne in telesne zahteve.

Mati dvojčk je bila sobarica. O njej pripovedujeta Violet in Daisy:

Poznali je nisva nikoli. Pravili so nama, da je bila najina mati sobarica v nekem podeželskem hotelu. Tkoj po porodu je dobila nesrečnica ob pogledu na izobličena otroka živčni napad. Zdravniki, ki so naju pregledali, so ugotovili, da sva sicer vsaka zase popolno bitje, in da sva le s hrbtom zrasli. Mati bi naju v hotelu ne mogla imeti delj časa, zato naju je dala v oskrbo gospe Hiltonovi, a revici se še sanjalo ni, da bi lahko z nama zaslužila težke denarce in pustila hotelsko službo.

Gospa Hiltonova naju je prvič »razstavila« v nekem baru v Brightonu. Prvi »poselek« je vrgel ogromne denarje.

Najini krušni materi je bilo očitno samo do denarja, zategadelj ni nič kaj pazila na naju. Poldrugo leto nama je bilo šele, a stara skupulja naju je mučila cele dni pred radovednim občinstvom.

Komaj sva nekoliko odrasli, sva postali največja svetovna atrakcija v cirkusih in raznih varietejih. V družbi Ike Roze sva prepotovali skoraj ves svet.

Najzanimivejše je pa, da se nameravata sestri »ločiti«. Pod kožo sta namreč obe krvavi — in obe sta pričeli flirtati. Seveda se je njun že itak neprijetni položaj zaradi ljubezni še poslabšal. Violet pravi:

»Silno sva jezni na zdravnike, ker naju niso takrat, ko sva bili še otroka, ločili z operacijo.

Bilo jim je važnejše, da se lahko postavljajo z osmim svetovnim čudom, kakor pa da vrnejo življenju dve samostojni bitji.

Vendar se zdaj misli na operacijo, kajti skupnega življenja sva siti do grla. Ko si bova prihranili dovolj denarja, se dava gotovo »ločiti«.

Čeprav je najino telo zraslo in je postalo v teku let skorajda ena enota, imava vendarle dve duši. Hudo, hudo sta si različni. Pogosto se sporečeva, kajti

najina značaja sta si popolnoma nasprotna. Jaz še od mladega silno rada berem, Daisy je bila pa zmerom igrava mačica. Zdj se je navadila kajenja in venomer pu-

ha smrdljivi tobakov dim, ki ga jaz ne morem trpeti. Nепrestano se dajeva in prerakava; prav gotovo si ne želiva ničesar bolj od uspešne operacije, ki bi naju ločila...

Edino v našem sva si edini: whisky pijeva obe nad vse radi in denar naju tudi mika, a ta bolezen mori menda vse ljudi.

Sestri Hiltonovi nameravata zares postati milijonarki. Še bolj kakor za operacijo jima bo rabil denar za kesnejše življenje, kajti ko se bosta ločili, se najbrže živ krst ne bo več zmenil zanju.

Violet je pripovedovala še dalje:

»Če bi bila najina nesrečna mati, ki je niti poznala nisva, pametnejša in bi bila ravnala tako, kakor bi bili ravnali v takem primeru drugi ljudje, bi bile lahko današnji dan vse tri milijonarke. Toda še kot dojenčka sva bili v rokah denarja željnih impresarjev in podjetnikov, ki so na najin račun bogateli. Nama so dajali le skromno miloščino, ki nama je komaj zadostovala za hrano, stanovanje in obleko. Šele pred dvema letoma sva se odločili, da »delava« za svoj račun. Zdi se, da sva na pravi poti do blagostanja. Jaz dobivam zdaj v Londonu 3.800 dolarjev na teden. Pogodba

Kakor na Škotskem...

Dvakrat po vrsti trojčki in pet milijonov nagrade

Kaj se zgodi, če dva zdravnika enako ne povesta. — Obilen družinski blagoslov... račun pa mora plačati zavarovalnica

V Londonu, konec avgusta.

V nekem angleškem mestu je sreča obiskala nekega nižjega uradnika. Postal je čez noč milijonar, ker mu je »plodovita« žena rodila v dveh letih šest otrok. Uradnik James Poor je zaslužil komaj toliko, da je skromno preživljal ženo in sebe. Nu, za silo bi si lahko »privoščil« tudi še enega otročka.

Lani se je zgodilo, da je James postal res oče. Ko se je žena zvijala v porodnih bolečinah, je stal dobri James pred vrati in držal fige za sina.

Toda kako presenečenje! Babica je po tihem odprla vrata in sporočila nestrpnemu očetu »radostno vest«, da se mu je rodil — ne, da so se mu rodili trojčki.

Čeprav se je James v prvem hipu prestrašil tega nepričakovane blagoslova, se je kmalu zavedel svojega dostojanstva in se poln ponosa junaško izprsil... Toda v isti sapi je pričel mladi očka računati na funte. Bil je potomec stare trgovske družine in dejal si je, da so trojčki vendarle preveč za njegove uradniške razmere. Nu, bo že kako — a kaj, če se taka reč ponovi?

Srečni — ali nesrečni — oče je odšel k zdravniku in ga vprašal za svet.

Zdravnikova izjava je bila porazna. Dejal mu je, da so pač nekatere žene take, da »inklinirajo« na dvojčke, trojčke in celo četvorčke. Pomoči proti temu pa znanost doslej še ne pozna.

Gospod James si je v obupu skoraj izpulil lase. Kaj bo, za božjo voljo! Še enkrat trojčki, pa ne bo več kaj za pod zob. Ostanu mu le še samokres, ženo, otroke in sebe bi moral ubiti, potlej vsaj ne bo bede, ker ne bo več lačnih želodcev.

Lepega dne je tožil gospod James svojemu prijatelju, kaj ga nemara še vse čaka. Tedaj mu je prijatelj svetloval, naj se odpelje nemudoma v London in se zavaruje pri tej in tej zavarovalnici za »nesrečo« ponovnega preobilnega družinskega blagoslova. Zavarovalnica prevzame z rojstvom novih zemljanov tudi skrb za njihovo rejo in vzgojo do 14. leta.

Se istega dne se je odpravil gospod

je sklenjena za 46 tednov, a najbrže jo bova moral podaljšati, ker je naval v gledališče od dne do dne večji.

Kar se operacije tiče, se nama ponujajo vsak dan znameniti učenjaki in profesorji kirurgije, da naju ločijo in napravijo iz naju dve samostojni bitji. Toda zdaj še nočeva na to pristati.

Odvisno je pač od tega, kaj bo z Daisy no poroko. Če bova lahko kljub njenemu zakonu še dalje »skupno« živeli, nameravava operacijo odlašati, dokler se bo dalo. Daisy živi z nekim boksačem, a mene bože neki kapelnik za ženo. Odločila se še nisem, ker se zmerom bojim, da nama moški ponujajo zakon le zaradi dobre »kupčije«. In lep kapital sva z Daisy zares. Mudi se mi pa tudi ne, saj sem še mlada.

Sestri Hiltonovi sta vložili prošnjo, da jima dovolijo možitev, toda oblast je prošnjo zavrnila.

Bog sam ve, kaj bosta zdaj. Zdi se, da bosta živeli le še tako dolgo neločeni, dokler se jima žepi ne napolnijo z dolarji. Potem se bosta pa oddahnili, ko si bosta lahko kot samostojni bitji segli v roke in se... druga od druge poslovili...

Grof Monte Cristo

Roman

Napisal

Aleksander Dumas

St. nadaljevanje

»Nikakor ne mislim trditi, da ne bi bila zanesljiva; svetujem vam le, da se ravnajte točno po črki kreditnega pisma.«

»Ali mar Cavalcantiju ne zapušte?«

»Na njegov podpis bi mu izplačal šest milijonov, zakaj njegovo premoženje spada v drugi red po moji delitvi, dragi gospod Danglars.«

»Zraven je pa tako skromen! Človek bi ga imel za navadnega majorja.«

»Pa bi mu še čast izkazal, prav imate; njegova zunanost res nič ne pove, kako bogat je. Ko sem ga prvič videl, je name napravil vtis starega, plesnivega poročnika.«

»Mladi napravi boljši vtis,« meni Danglars.

»Da, morda je še nekoliko plah, drugače je pa videti spodoben. V skrbeh sem bil zastran njega.«

»Zakaj?«

»Ker je šele dobro stopil v veliki svet — vsaj tako mi je pravil. Zato sem se bal za njegov nastop. Doslej je počival samo v družbi svojega starega vzgojitelja in ni bil še nikdar v Parizu.«

»Kaj ne, da se imajo italijanski plemiči navado ženiti med seboj?« vpraša na videz malomarno Danglars. »Tako jim ni treba deliti premoženja.«

»Že, toda Cavalcanti se rad ravna po svoji glavi. Meni vsaj se zdi, da je svojega sina zato poslal na Francosko, da si tu poišče primerno ženo.«

»Ali vam je kaj več znanega o njegovem bogastvu?«

»Vidite, ta stvar se mi vidi kočljiva: eni mu dajejo milijone, drugi pa trde, da nima niti beliča.«

»Kakšna je pa vaša sodba?«

»Nanjo se ne boste mogli opirati, ker je čisto zasebna.«

»A vendar... kaj mislite?«

»Mislim, da imajo vsi ti nekdanji condottieri in podestati — kajti Cavalcanti so njega dni

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitroje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrh vse bančne posle najkvalitetneje. — Poštni urad v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. »Ej omajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice«

poveljevali vojskam in imeli tudi civilno upravo v rokah — svoje milijone kje zakopane in ne zapajo skrivališč nikomur drugemu kakor samo svojim prvo-rojencem, od njih jih pa podedujejo njihovi vnuki; tako gre stvar od rodu do rodu.«

»To ni nápak,« vzklikne Danglars. »Ze zato, ker pri njih človek nikdar ne ve, ali premorejo le ped zemlje.«

»Po navadi je tako. O Cavalcantiu vem na primer le to, da ima palačo v Lucci.«

»Palačo! To je ženekaj!« vzklikne veselo bankir.

»Da, toda dal jo je v najem finančnemu ministru, sam pa staneje v skromni hišici. Ali vam nisem rekel, da je velik stiskač?«

»Posebno laskavo se ravno ne izražate o njem.«

»Če vam povem, da ga komaj poznam; vsega skup sem ga kvečjemu trikrat srečal. Kar o njem vem, mi je pravil abbé Busoni, ali pa sam. Še danes dopoldne mi je pripovedoval o načrtih, ki jih ima s svojim sinom; namignil je, da bi rad naložil svoje milijone na Francoskem ali pa na Angleškem. A ne pozabite: pripovedujem vam, kakor sem slišal, brez poročila, čeprav se sicer na abbéja Busonija popolnoma zanesem.«

»Vse eno hvala vam, da ste mi poslali klienta; v mojih knjigah se bere novo, zveneče ime in moj blagajnik je kar ponosen, ko sem mu povedal, kako je s tem Cavalcantiem. A da ne pozabim: ali dajo ti ljudje svojim sinovom kaj doče v zakon?«

»Kakor pride. Poznal sem nekega kneza, bogatega ko mandarin; če so se mu sinovi poročili po njegovi volji, jim je dal milijone, drugače jim je pa zapisal trideset tolarjev na mesec. Denimo, da se Andrea oženi po očelovi želji: potem utegne dobiti milijon, morda celo dva ali tri. Če pa staremu sinaha ne bo všeč, se lahko obriše za denar. Cavalcanti bo vteknil ključ v svojo blagajno in ga dvakrat obrnil, in moj Andrea se potem lahko preživlja s sleparijami pri kvartah ali pri kockah.«

»Mladi mož si bo gotovo poškal kakšno princeso.«

»Ne verjamem. Ti odličniki radi pogledajo po navadnih smrtnicah, menda da pomešajo kri. Pa oprostite: ali bi mar hoteli Andrea oženiti, ljubi gospod Danglars, da toliko izprašujete?«

»Bogme, mislim, da spekulacija ne bi bila slaba.«

»Pa vendar ne z gospodično hčerko? Kaj bo pa Albert rekel?«

»Albert?« zmigne Danglars malomarno z rameni. »Njemu bi bilo pač malo mar.«

»Kaj ni zaročen z vašo hčerko?«

»Ze — to se pravi, gospod Morcerf in jaz sva govorila o tej zvezi, toda Morcerfova žena in Albert...«

»Ali se vam mladi Morcerf ne zdi primerna partija?«

»Danglarsova hči ga vsaj odtehta, če ne več.«

»Njena dota ne bo slaba, o tem ne dvomim — posebno, če ne bo brzovjav napravil novih neumnosti.«

Se nadaljuje na 4. strani v 4. stolpcu

Vaški mazač dere zobe

Iz Zabite vasi, v avgustu.

Jernačev Matija je bil kovač in kajpada najmočnejši in največji mož v vasi. Toda nekega dne se je ves majhen in s spačenim obrazom prikazal v delavnici vaškega azača.

»O, ljubi moj padar, pomagaj mi!« Tako je jokavo zaprosil in se z vzdihom spustil na stol. Glavo je imel zavezano z veliko rdečo ruto.

»Nič se ne boj,« ga je tolažil mazač. »Takoј ga bomo dobili! Kateri je pa? Aha, tale kočnik bo!«

In že je mazač privlekel od nekeod velike klešče, da je Jernačevemu Matiji že ob pogledu nanje stopil pot na čelo.

»Tako! Zdaj pa zazijaj in se nikar ne boj! In glej, da ne boš jezika obračal!«

Mazač je porinil Jernačevemu Matiji velike železne klešče globoko v usta. Nato jih je stisnil, čvrsto potegnil — in zob je bil zunaj.

»No, Matija, kako se pa zdaj počutiš?«

»Oh, ljubi padar, še mnogo slabše!«

»Če je tako, morava pa izdreti še onega zraven!«

Spet je šel s kleščami v usta. Matija je potil kri. Na tleh je ležal zob, tolikšen kakor merjaščev čekan.

»O, ljubi padar, še dosti hujše mi je, še znorel bom!«

»Jezik za zobe in nič strahu! Zdaj greva na drugo stran, ker tega črnega votlega zoba ne morem zgrabiti.«

Spet je Jernačev Matija široko zazijal. Spet so klešče zmagoslavno uklenile orjaški zob.

»O, padar, ljubi padar, tega ne prenesem več! Oh... Oh...«

»Odpri gobec in pri miru bodi! Takoј ga bomo imeli!«

Še enkrat so se zagrizle neusmiljene klešče trpinčenemu Matiji v usta, še enkrat je mazač krepko potegnil — in četrti zob se je skotalil po tleh.

»Nehaj, padar! Teh peklenskih bolečin ne prenesem več!«

»Zdaj ti bom pa nekaj povedal, Matija! Na levi in desni od zoba, ki te tako boli, smo napravili malo prostora! Zdaj bo pa igrača zgrabiti pravi zob in ga izdreti — veš kaj, tolikšnega čekana še svoj živ dan nisem videl! Saj sem si takoj mislil, da mora ta biti pravi, in zato mora ven!«

Mazač je še enkrat zgrabil s kleščami, in ko je bil peti zob zunaj, se je Matija oddehnil:

»Saj sem zmeraj rekel, naš padar se

Moderna Robinzona

V Colonu (Panama), avgusta.

Poveljnik ameriškega parnika »Abraham Lincoln«, ki je pred nekaj dnevi pristal v Panamskem pristanišču, je pripovedoval senzacionalno zgodbo o letalskem poročniku Floyd in Marti Arbucle, filmski igralki in nečakini pokojnega slavnega filmskega komika Fatlyja.

Floyd in igralka sta se pred leti neke nad morjem ponesrečila in živ krst ni vedel, kaj se jima je zgodilo. Vsa poizvedovanja so bila zaman; zdelo se je že, da sta postala plen nenasitnega morsklega demona.

Kakor pripoveduje poveljnik parnika »Abraham Lincoln«, je našel poročnika in njegovo spremljevalko brezmejno srečna na otoku Tarapee, ki mu pravijo tudi »otok demonov«. Oba sta navdušena za ta zemeljski raj na majhnem otoku in pravita, da se bojita civilizacije ko hudič križa. Za nič na svetu se ne bi hotela vrniti med ljudi.

Letalski poročnik Floyd se je v družbi s filmsko igralko Arbucle dvignil dne 13. julija 1931 v letalu »South-Sea« na letališču v San Franciscu in je hotel v Honolulu. Spotoma sta nad širokim morjem imela hud defekt v motorju in spustiti sta se morala na otok Tarapee.

Ker jima ni od nikoder nihče prišel na pomoč, sta bila prisiljena urediti si kakor Robinzona preprosto kolibo, kjer živita v sreči in zadovoljstvu.

Čigavi so milijoni?

V New Yorku, avgusta.

Po vsem svetu znani tovarnar šivalnih strojev Singer je zapustil po smrti svojim 21 otrokom vsakemu po poldrugi milijon dolarjev.

V. J. 4. - 34.

Kako prijazno je miza pogrnjena!

Vse se svetijo: noži, vilice, žlice, leske, čejo se krozniki, podstavki, sklede. Ampak potem tisto pomivanje!

KAJ STORITI!

Maló Vimá na vlažno krpo, pa malo podrgniti: in vse se zopet svetil.

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLIŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

spozna na zobel! Zdaj se spet imenitno počutim!«

Toda ko je mazač sestavil račun in dejal, da znese dretje petih zob petdeset kron, se je kovač razsrdil: »Dretje enega zoba znese deset goldinarjev, in konec besedi! Najdenine pa ne bom plačeval!«

Mazač je preveč dobro poznal Jernačevega Matijo in se je s tem zadovoljil. Zakaj drugače bi kovač še njega olajšal za par zob.

Nedavno je umrla nekdanja dedinja, Adelaida Pratt. Poldrugi milijon svojih dolarjev je podjetna Adelaida večkrat podeseterila. V oporoki ni zapustila svojim bratom in sestram nič beliča, češ saj imajo itak dovolj denarja za razkošno življenje. Zapustila je svojemu detektivu celih 7 milijonov, svojih šivilji pet milijonov, šoferju milijon in enake zneske še 24 revnejšim ljudem.

Sestre in bratje pokojne Adelaidine Prattove so seveda tekali od Poncija do Pilata ter dokazovali, da je oporoka neveljavna, kajti sestri se je prav gotovo zmešalo in je v takem stanju spisala svojo oporoko.

Pred nekaj dnevi je sodišče odločilo, da je oporoka v redu in sestavljena pri polni zavesti pokojnice. Štiri in dvajset dedičev se je oddahnilo. Vsem tem revnim ljudem bo dediščina brez odbitka izplačana.

SOS, pomoči pa ni!

V Budimpešti, avgusta.

V četrtek je radijska postaja pozvala vse zdravnike na svetu, naj za božjo voljo rešijo nekega mladega budimpeštanskega odvetnika, ki je v Budimpešti obolen na neki neznani boleznini in leži že ves teden v nezavesti, pa mu cela kopica zdravnikov ne more pomoči. V zadnjem hipu so se spomnili njegovi sorodniki, da bi bilo dobro po radiu sporočiti vsemu svetu prošnjo za pomoč. Ta klic SOS se bere tako:

»Sorodniki in zdravniki, ki se trudijo za zdravje hudo bolnega odvetnika, naprošajo vse tiste zdravnike, ki so kdajkoli zdravili bolezen, ki jo povzroča euteroococcus, naj brzojavno ali telefonski ali po radiu sporoče budimpeštanski radijski postaji, kako je treba bolnika zdraviti.«

Na ta poziv se je javil v Budimpešti češkoslovaški zdravnik dr. K. J. iz Un-

gvara ter vbrizgnil z dovoljenjem zdravnikov in bolnikovih svojecev nezavezanemu cel liter sladkorne raztopine v kri ter poskušal bolnika oživiti z različnimi sredstvi, ki pospešujejo delovanje srca. Neki zdravnik, Madžar po rodu, ki je na Sumatri, je poslal čez osem ur brzovjavko, v kateri je sporočil, da je treba bolniku vbrizgniti v kri mercurchrom in mu izpirati črevesje z optochinom. Ob eni ponoči se je bolnik, dr. Alfred Rejtő, po šestdnevni nezavesti vesel v postelji in izjavil, da je lačen. Popoldne se je bolnikovo stanje poslabšalo in ni bilo verjetno, da bi ostal. Zanimivo je, da so ga preškali na pet in trideset načinov, da so mu izdrli deset sumljivih zob in mu izrezali zdravo ledvico. Šele na Dunaju so bolezen pravilno diagnosticirali. Po mnenju nekega profesorja je ta troops'a bolezen posledica prevelikega uživanja banan, ki jih je bolnik na smrt rad jedel. Čeprav je na Madžarskem uvoz banan prepovedan, jih je dobival odvetnik na skrivaj iz Nice.

V soboto je mladi odvetnik umrl, ker so nasveti in zdravila prišla prepozno.

Opice, čistilci čevljev

V New-Yorku, avgusta

Lastnik nekega hotela v Ameriki je skuhal sijajno misel. Kupiti namerava več opic in jih navaditi čiščenja čevljev, ter jih zamenjati za dosedanje hotelske čistilce. Sam vrag ve, ali hoče hotelir hraniti sebi ali gostom izdatke, ali pa misli, da bo njegov hotel zaradi nenavadnih čistilcev bolj »vlekel«. Opice bodo najbrže očiščene čevlje temeljito zamešale in zavozljale vse vezalke. Gostom bodo skorajda prej v križ in nadlego... Za reklamo bodo že, toda poklicni čistilci, ki bodo opice učili nove obrti, bodo najbrže prej osiveli, preden jih bodo navadili reda in odvadili opičje igravosti.

Boj velikim začetnicam

V Kjöbenhavnu, avgusta.

Zastopniki danskih učiteljskih društev so soglasno izjavili, da je treba deloma odpraviti rabo velikih začetnic. Danski pisatelji so se ogorčeno uprli takim zahtevam. Zanimivo je pa, da je prosvetni minister sicer sam pripadnik malih pismenk, a je za enkrat izjavil, da ne kaže preneglo uvajati tako pomembne novotarije.

Novela „Družinskega tednika“

Avtomobilaska nesreča

Napisal André Birabeau

Sluga napol odpre vrata. »Gospod Daniel je prišel, gospod doktor.«

»Moj sin?« Dr. Gamatte nabere obrvi.

Daniel vstopi, petnajstleten, plavalas deček resnega, bledega obraza. Gologlav je, pod pazduho ima šolsko torbo in v njej zvezek za računstvo, Pascalove »Misli« in učbenik kemije. S petnajstim leti se človek s temi rečmi mnogo bolj ukvarja kakor s štiridesetimi. Ali je potem čudno, da so mladi petnajstletni obrazi tako resni?

»Dober dan, papa.«

»Dober dan! Kaj je novega?«

»Nič posebnega.« Toda Danielov glas je tako čudno pridružen. Knjige odloži na stol, plašč na drugega in pri govorjenju obrača očetu hrbet.

»Cherborez me je za drevi povabil k sebi. Hotel sem te vprašati, ali smem?«

»Zato si prišel v pisarno? Ljubi otrok, to bi vendar moral vprašati mamo...«

»Na poti iz gimnazije sem šel mimo pisarne in mimogrede stopil gor. Prijaviti sem se dal le zato, ker mi je sluga rekel, da si sam.«

»Ze prav, toda veš, da ne maram, da bi me ti ali mama motila zaradi vsake malenkosti. To daje slab zgled nameščencem. Toda zdaj si pač tu, pa sedi in si zažgi cigareto.«

Daniel vzame cigareto, a ne sede, temveč stopi k oknu.

»Res neverjetno, da te ta peklenški hrup ne moti pri delu... ti ne šteti avtomobili.«

Kratek premolk. Potem odgrne Daniel zastor, se vneta zagleda skozi okno in reče naposled polglasno:

»Kaj sem hotel reči, da, avtomobili... Gerdonovim se je pripetila nesreča... njihov avto se je na vožnji v Versailles zalezel v drevo. Gerdonovo gospo je ubilo.«

Gamatte je planil pokoncu, iz ust se mu utrga bolešno ječanje, kakor bi brizgnil curek krvi izpod noža.

»Simona!«

Daniel je moral njegov krik preslišati, ker je prav takrat odpiral okno. Če bi se zdaj obrnil, bi videl strtega in obupanega človeka, ki se je s klekajočimi koleno in zbeganim mrliškobledim obrazom sesedel v naslanjač. In na njegovih prstenih ustnicah bi mogel čitati besede, ki jih posušena usta niso mogla izgovoriti, besede, ki je zaradi njih trepetal po vsem životu. »Simona... ti sladka...«

Toda deček se ne obrne. Naslanja se na okno in nepremično gleda vrvenje na cesti.

Zdajci Gamatte vse razume: Daniel pozna njegovo skrivnost. Če človek še tako skrbno prikriva veliko čustvo, prej ali slej ga kdo vendarle izpregleda. Gamatte se ne zaveda nobene neprevidnosti, s Simono je pred svoji zmeraj tako ravnal, kakor da mu je popolnoma tuja. Toda deček je vendar vse ugenil. Zakaj se drugače ne bi tako dolgo obrnil? Ve, kako mogočna je ljubezen njegovega očeta. Seveda ve vse: ali bi bil drugače prišel k njemu v pisarno? Vabilo za drevišnji obisk pri njegovem prijatelju Cherborezu je samo preteveza! Tudi mu ni pisarna ravno na

potu v šolo. Gotovo je novico slišal že pred drugo uro, ravno ko se je odpravil v šolo. (Gamatte je že ob tričetrt na dve odšel z doma.) Najbrže je kateri znanec telefoniral ali je pa kakšna prijateljica prišla h Gamattovi ženi na obisk in ji novico še toplo prinesla na uho. »Ali ste že slišali? Gerdonov avto se je na cesti v Versailles zalezel v drevo... in uboga Simona... pri priči mrtva! Tako simpatična ženska! Strašno...« In deček si je mislil: O Bog, papa bo izvedel pri večerji, ko mu bo mama mimogrede povedala. In ko bo papa slišal, bo udarilo iz njega ječanje kakor curek krvi pod nožem. »Simona!«

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svet-
lotlikanje

In potem bo slrt in obupan mož, s klekajočimi koleno, z mrliškobledim obrazom, in njegove prstene ustnice bodo drgetaje skušale oblikovati besede, ki jih ne bo mogel izgovoriti, ki mu jih bo pa vsakdo lahko bral z ust: »Simona... ti sladka...«

Deček še zmeraj strmi skozi okno. Čaka, da se oče opomore, da nemara spravi svoj robec ali pa da z vsem naporom svoje volje premaga strašno bolečino in pokaže spet hladan obraz. Gamatte gleda ozki hrbet, ki zastira okno. In prevzame ga velika, bolešna nežnost, pomešana s sramom.

»Daniel...«

Očetov glas je mehak. Toda so stvari, ki jih ni moči izgovoriti. Skrivnost je ostala med njima, drug drugemu je ne smeta priznati. Daniel vzame knjigo s stola in plašč in ne da bi pogledal očeta:

»Zdaj te pa res ne smem več drževati.«

Gamatte odgovori samo:

»Zelo ljubeznivo, otrok moj, da si mimogrede pogledal k meni.«

Poznavalec žensk

Napisal Dolly Frank

»Poznam ženske,« je dejal Albert. »Mene nobena ne more prevarati!«

»Tako moški zmeraj rečejo, kadar jih je malo prej kakšna ženska prevarala,« je odgovorila Monika.

»Priznam, da sem bil doslej prezaupljiv. Toda pod ta del svojega življenja sem napravil črto! Zdaj vem, da je vse, kar ženska reče, laž.«

»Če ste odločeni, da mi nočete verjeti — ali ima potem kaj smisla, da vobče govorim?«

»Seveda! Vaše besede mi bodo pomagale dognati vaše misli.«

»Če bi vam rekla, da vas vroče in iskreno ljubim, mi torej ne bi verjeli?«

»Ne, zakaj prava ljubezen je plaha in redkobesedna.«

»In če bi rekla, da vas sovražim?«

»Tudi tega vam ne verjamem. Če bi me sovražili, bi se ogibali moje družbe.«

»Če bi vam priznala, da sem lahko miselna in zapravljava?«

»Iz tega bi sklepal, da se hočete delati zanimivo.«

»A če bi rekla, da nimam nikakih zahtev, da mi je sprehod v dveh ljubši od vseh plehkkih vellemestnih zabav, in če bi vas prosila, da ne zapravljate denarja zame, da me ne vodite v gledališče ne v kino ne na ples?«

»To ste zelo pametno rekli,« je odgovoril Albert. »To prošnjo vam izpolnim.«

Križanka števil 12

Pomen besed

Vodoravno: 1. mostič, 3. velika posoda, 5. znan boksač, 6. poškodba, 8. bol-

garsko mesto, 10. veznik, 11. vodno vozilo, 12. zagozda, 13. sovražnica željeza, 14. glas.

Navpično: 1. glas, 2. predelovalnica konoplje, 3. letopis, 4. najspodnji del, 5. prosjak, 7. moško ime, 9. drevo, 10. velik sesalec.

Rešitev križanke števil 11

Vodoravno, po vrsti: oder, idol, r. bosna, i. eh, dar, os, lena, ro, ir, gost, ilok, rd, rog, o, iskra, l. brat, apno.

Solinne pege

in druge nečistosti na obrazu prizadevajo ženskam velike skrbi. Če se jih žele v najkrajšem času iznebiti in dobiti krasno, čisto in belo polt, naj uporabljajo originalno Holandsko mlečno kremo. Uspeh se opazi že po prvem dnevu. 1 lonček z navodilom stane Din 15.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb. Hlica 34.

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
„SLAVIJA“ v Ljubljani, Gosposka ulica 12
 Telef. 21-76, 22-76
 Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 3. strani

»Ne gre samo za dobo. Res, zdaj mi je prišlo na misel: zakaj pa niste snoči povabili ne Morcerfa ne njegovih?«

»Saj sem ga, pa se je izgovoril, da mora spremiti svojo mater v Trepert. Zdravniki so ji namreč zapisali morsk zrak.«

»O, ta ji bo res dobro del,« se zasmije Danglars.

»Zakaj?«

»Ker je tamkajšnji zrak dihala v svoji mladosti.«

Grof se napravi, kakor da bi bil dovrlj preslišal.

»Toda četudi Albert ne premore toliko kakor vaša hči,« povzame nato, »blesteče ime ima pa vendarle.«

»Ravno zato bi mi bil gospod Andrea Cavalcanti ljubši od gospoda Alberta Morcerfa.«

»Mislim, da Morcerfi ravno ne zaostajajo za Cavalcantiji.«

»Morcerfi!... Dovolite, gospod grof: ali se kaj spoznate v grbih?«

»Nekoliko.«

»Nu, oglejte si moje barve: videli boste, da so žlahtnejše od Morcerfovih.«

»Zakaj?«

»Ker se jaz, čeprav nisem rojen baron, pošteno imenujem Danglars, njegovo pravo ime pa ni Morcerf.«

»Česa ne poveste! Njegovo pravo ime ni Morcerf?«

»Ne! Mene so v baronski stan povzdignili, on si je pa sam prilaštil grofovski naslov.«

»Ni mogoče!«

»Zakaj bi vam lagal! Gospod Morcerf je moj prijatelj, ali bolje, moj znanec že svojih trideset let. Nu, ko sem bil jaz še skromen irgovski pomočnik, je bil Morcerf navaden ribič in se je imenoval Fernand Mondego.«

»Ali zanesljivo veste?«

»Menda! Kolikokrat sem kupil ribe pri njem, pa da ne bi vedel!«

»Zakaj bi mu pa potem vse eno dali svojo hčer?«

»Ker sta i Fernand i Danglars tako rekoč iz nič postala to, kar sta, in ker so obema podelili plemiški naslov, čeprav o njem razne reči govore, ki jih o meni ne morejo.«

»Aha, razumem. Vaše besede so mi osvežile spomin na Fernanda Mondego. To ime sem na Grškem slišal.«

»V zvezi z Ali-Pašo?«

»Da.«

»To je fistol!« vzklikne Danglars. »Ne ujim, da bi mnogo dal, če bi mogel priti tej stvari do dna.«

»To vam ne bo ravno pretežko.«

»Kako?«

»Saj imate zveze z Grško?«

»Da.«

»Najbrže tudi z Janino?«

»Z Janino? Seveda!«

»Pišite tedaj svojemu ljubljemu poslovnomu prijatelju in ga vprašajte, kakšno vlogo je igral pri katastrofi Alija Tependelinija neki Francoz, Fernand po imenu.«

»Prav imate!« vzklikne Danglars in živahno vstane. »Se danes mu bom pisal.«

»Storite tol in če kaj izveš, s'e...«

»Vam takoj sporočim.«

»Ustregli mi boste.«

Danglars se poslovil in hlasno plane v svoj voz.

X

Kabinet kraljevskega prokuratorja

Pustimo bankirja, naj dirja domov, pa pogledimo rajši za gospo Danglarsovo.

Kakor smo povedali, se je baronica o pol dveh odpeljala z doma in se ustavila pri Novem mostu. Oblečena je bila zelo preprosto, kakor se spodobi za boljše damo, kadar se odpelje na dopoldanski sprehod.

V Génégautski ulici je stopila iz voza in poklicala izvoščka. Komaj je sedla v kočijo, je potegnila iz torbice gost črn pajčolan in si ga pripela na slamnik; pogledala se je v zrcalo in z zadovoljstvom ugotovila, da je skozi tenčico nihče ne bi spoznal.

Izvošček se je ustavil pred sodno palačo. Danglarsova žena ga je plačala in hlasno stekla po stopnicah.

Dopoldne je na sodišču zelo živo. V čakalnicah kar mrgoli ljudi, ki imajo toliko skrbi s samim seboj, da se pač ne utegnejo brigati za druge.

Tudi čakalnica pred kabinetom gospoda Villeforta je bila nabito polna strank, toda baronici ni bilo treba imena povedati. Komaj jo je sluga zagledal, je že stopil k njej in jo vprašal, ali ni ona tista dama, ki jo je kraljevski prokurator naročil. Na njen pritrdilni odgovor jo je odpeljal po posebnem hodniku v kabinet gospoda Villeforta.

Prokurator je sedel v naslanjaču in obračal vratom hrbeč. Sluga je odprl in povabil gospo, naj vstopi. Nato je vrata tiho zaprl in odšel.

Sele tedaj se je Villefort obrnil. Hlasno je vstal, zapahnil vrata, spustil zavese in se nemirno ozrl na vse strani. Videč, da ga nihče ne more videti ne slišati, se obrne h gostji in ji ponudi stol:

»Hvala vam, gospa, da ste tako točno prišli.«

Baronici je srce tako divje razbijalo, da ni bila zmožna besedice.

»Ze dolgo je tega,« povzame kraljevski prokurator in se spusti na naslanjač baronici nasproti, »kar sem poslednjič lahko z vami na samem govoril; v mojo veliko žalost tudi najin današnji sestanek ne bo med najprijetnejšimi.«

»In vendar sem prišla, kakor ste želeli, čeprav bo ta razgovor zame še mnogo mučnejši kakor za vas.«

»Modrijani imajo le prav,« zamrmra Villefort, bolj odgovarjajoč na svoje lastne misli kakor na baronice besede. »Vse naše stopinje v tem življenju so podobne brazdam, ki jih puščajo kače v pesku. O, le premnogim so to brazde bridkih solza.«

»Razumite moje gorje, gospod, in prizanesite mi, rotim vas!« vzklikne baronica s trepečo glasom. »Oh, ta soba...«, koliko tresočih se hudodelcev je že vi-

Se nadaljuje na 6. strani v 4. stolpcu

Filmske senzacije

Ali poznate Mae Westovo?

Mae West nekronana kraljica Broadwaya. — Newyorški župan Jimmy Walker jo je dal zapreti, češ da ograža moralo... s tem ji je pa napravil samo imenitno reklamo

Westova je poslednja in največja senzacija Amerike in Evrope. Rodila se je v Brooklynu v New-Yorku v znamenju Venere. Srečonosni številki sta zanjo sedem in osem.

Oče ji je Jack West; nekoč je bil slaven boksač lahke teže. Njena mati je nemška Francozinja in je zagledala v Parizu luč sveta.

Ko je Mae Westovi bilo pet let, je prvič nastopila na odru. Ze s štirinajstimi leti je zaslužila 150 dolarjev na teden. Takrat so ji obesili vzdevek »baby-vamp«. Ves svet je navdušila z njo. Nikdo ne zna oponašati njenih plesov, ki jih spremlja s pesmijo.

»Shimmy« je iznašla Westova, zdaj je uvedla nov plesni korak, ki utegne kmalu zavladati na vseh plesiščih sveta. Ne dá se opisati, videti ga je treba. Mae prepleše in prekorka v zibajočem se ritmu ves svoj film »I'm no angel« (»Nisem angel«), ki je postavil vso Ameriko, Pariz, London in Berlin na glavo. Kadar poje ta zagonetna ženska, ne more nihče sedeti pri miru. Slišati jo morate, kako sinkopira, slišati morate, kako zažvrgoli, kako strastno dahne zaljubljene besede... Slišati morate očarljivo godbo, besedila njenih popevk, njene dialoge...

Nekronana kraljica Broadwaya je, priznana gospodarica Hollywooda. Amerika je vsa pod njenim vplivom. Na milijone njenih slik natisnejo časniki in ves svet ponavlja njen izrek: »Come up and see me sometime!« (Pridi in pogledaj me kdaj!) Mae vas hoče videti, pridite in obiščite jo!

Mae piše zase dialoge sama. Rokopis filma »Nisem angel« je njen, a napisala je tudi že tri odrske igre, dva romana in štirideset popevk.

Njeno prvo odrsko igro igrajo že celi dve leti v New-Yorku in vse mesto je noro za njo. Jimmy Walker je bil še župan. Pa je moral lepega dne za nekaj dni na dopust — kaj hočete, župansko mesto v New-Yorku človeka zgará! V New-Yorku so pa takrat mnogo govorili o morali. Po-božnjaki in pridigarji so prerokovali veseljni potop. Pa ga ni bilo. Menda zato, ker je Jimmyjev namestnik dal Mae Westovo zapreti! Deset dni je prečepela v zaporu, plačala je

Poravnajte naročnino!

500 dolarjev globe, toda s tem si je napravila samo imenitno reklamo. Pisala je še bolj igre in zdaj je na-

pisala najboljšo za film »I'm no angel« (Nisem angel). Življenska povest te nenavadne ženske je divji, pester roman. Kakšna je in kdo je — boste itak sami videli v tem filmu.

Produkcija Ufe za leto 1934-35

Filme, ki jih je izdelala „Ufa“ za prihodnjo sezono, bodo le deloma lahko predvajali izven Nemčije

Za sezono 1934/35 je izdelala Ufa 22 velikih, 8 krajših in 28 kulturnih filmov. K 28 kulturnim filmom obljublja še tri, ki pa še niso izdelani, vendar so v programu kulturne produkcije.

Deset filmov je izdelanih v francoščini in nemščini in so torej mednarodnega značaja. To so filmi: »Mladi baron Neuhaus«, »Turandot«, »Donogoo Tonka«, »Cigan baron«, »Otok«, »Knez Voroncev«, »Barkarola«, »Vabljivka«, »Ljubezen, smrt in vrag« ter film s Katico Nagy in Willijem Fritschem, ki še nima naslova.

Vsi ostali filmi so samo nemški in so v glavnem namenjeni Nemcem in onim kinematografom, kjer občinstvo razume nemški, torej tudi nam.

Zvečine igrajo v vseh filmih glavne vloge Brigita Helm, Willy Fritsch in Katica Nagy. Našo rojakinjo Nagyjevo zelo cenijo in naša dolžnost

Filmske novice

V prvih dneh avgusta se je poročila priljubljena in slavna filmska igralka Frančiška Gaál z odvetnikom dr. Franjem Dajkovičem. Torej so bile vesti o poroki s Hörbingerjem le plod blebetavosti. Dr. Dajkovič je doma iz Vršca.

je, da ji k uspehom pristrčno čestitamo.

Razen tega moramo pozdraviti, da je Ufa stilmala »Otok« zvečine v naši domovini. Glavni vlogi igrata Brigita Helm in Willy Fritsch. Film je baje zelo melodičen in če preroki ne lažejo, bo vpleten v dejanje prekrasen tango.

Med filmi, ki so samo nemški, najdemo takšne naslove: »Zmagoslavje življenja«, »Nekdo si želi v domovino«, »Svež veter iz Kanade«, »Igra z ognjem«, »Zmaga mladine«, »Podedovanj nagoni«, »Grad Hubertus«, »Ljubezen in prva železnica«, »Punks prihaja iz Amerike«, »Moje počitnice«, »Kje je sreča doma?« in »Devica in redovnik«.

Lanska Ufina produkcija je bila prav šepava, zato nas veseli, da nam obljublja Ufa letos boljši program. Toda niti letošnje naznanilo ni tako, kakršnega smo od Ufe pričakovali, ter še zdaleč ne dosega programa iz 1932. in 1933. leta.

Filmske poroke

Jean Harlow

se je vnovič poročila

O Jeani Harlow, tipu filmskega vampirja, ki je v Ameriki dosegla Greto Garbo in Marleno Dietrichovo, je govorila vsa Amerika, ko se je njen prvi mož, filmski režiser Paul Bern, ubil. Zdaj se je Jeana poročila s filmskim operaterjem Halom Rossonom. Seznanila se je z njim, ko je igrala glavni vlogi v filmih »Znademona« in »Rumeni pekel«. Rosson je ta filma fotografiral in prav z njima je žela Jeana Harlow toliko uspehov, da se je dvignila med prve svetovne filmske igralkice in si prislužila naslov filmskega vampirja. V obeh filmih igra Harlow sodobno zvodnico, ki si nikjer ne najde miru in ki si išče take moške, ki ji ugajajo, ne morda iz želje po senzacijah, temveč iz prave notranje potrebe.

Filmska pošta

A. S., Ljubljana. — O kinu »Dvor« smo že pisali in mislimo, da zaenkrat ni potrebno o njem poročati. Programi so se v zadnjem času (po našem članku) nekoliko popravili in nas veseli, da smo za kinematografsko občinstvo vsaj nekaj dosegli. Upoštevati morate pač, da je za »malo denarja malo muzike«. Če bi se program poslabšal, se pa k temu vprašanju spet povrnemo.

M. K., Ljubljana. — Vaš sum, da je film »Valčkova vojna« eden izmed starejših in da so ga že igrali v večjih kinih, drži. »Valčkovo vojno« je izdelala berlinska Ufa za leto 1933-34 in so ga torej mnogi jugoslovanski kine odigrali že preteklo sezono. Zakaj nam ga »Matica« prinese šele zdaj, po skoraj enem letu, in zakaj bo ravno z njim otvorila sezono 1934-35, nam ni znano.

Izšla je nova (četrt) izdaja Breznikove slovnice. Kako potrebna je dobra slovnica nam žurnalistom, a nič manj našim visokorodnejšim kolegom v Gutenbergu gospodom književnikom, je nazorno dokazal znani književnik s. š., ko je napisal v oceni v nekem ljubljanskem dnevniku: »Vsaka nova izdaja dr. A. Breznikove Slovenске slovnice za srednje šole je pomemben dogodek ne le za dijake in profesorje, marveč za vso slovensko inteligenco...« (Na uho: Tretja izdaja dr. A. Breznika Slovenске slovnice posveča sklanjalni podrednega prilastka § 328.) Nova izdaja je hvala Bogu cenejša pa tudi popolnejša od prejšnje; zelo priporočljivo bi bilo, če bi si jo nabavili vsi naši časnikarji in književniki, zakaj jezikovne barbarščine, ki jih mora naše čitajoče občinstvo dan za dnem prenašati, bogme ne dokazujejo visoke kulture, s katero se mi Slovenci pri vsaki priložnosti tako radi ponašamo.

Vukičevićev sin obsojen. V št. 23 (7. junija) smo obširno poročali o ljubzenski tragediji mlade Beograjčanke Ljubinke Jungovčeve, ki se je vrgla pod tramvaj, ker jo je brat njenega ljubimca Dragana, odvetnik Miloš Vukičević, sin bivšega predsednika vlade, oklofutal. Pokojničina mati je Miloša Vukičevića tožila. Te dni je beograjsko okrajno sodišče izreklo razsodbo: obtoženi Miloš Vukičević je dobil 15 dni brezpogojnega zapora, razen tega mora pa plačati še 1000 Din globe.

Modra železniška uprava. Poljske železnice so napravile zanimiv poskus. V času od 8. do 25. julija je smel vsak potnik na svoj voznik listek vzeti zastoj s seboj v vlak štiri otroke do 14. leta. Uspeh: v teh 17 dneh so železnice prodale 548.000 voznik listkov, lani v istem času pa samo 80.000 ali sedemkrat manj.

Debeluška gro v smrt. Nyiregyhaca je glavno mesto szabolgskega komitata (nekje ob Tisi) in v tem mestu je živela osemindvajsetletna nankerka Maleskijevičeva, ki se je začela nenadoma starati in postajati okrogla ko pivski sodček. Da bi se iznebila sala, je jemala vse mogoče tablete in vodice za shujšanje. Toda uspeha ni bilo. Dekle je obupano seglo po veronalu in se zastrupilo. Prepeljali so jo v bolnico, kjer so jo zdravniki vendar še vrnili življenju. Po več dneh nezavesti se je zbudila, in ko je opazila, da je ozka bolniška postelja polna nje same, je stekla k oknu in hotela skočiti dve nadstropji globoko na dvorišče. V zadnjem trenutku so jo strežnice prestregle.

Druga plat. Urugvajčani so pa ponosni na neko damo, ki tehtala samo 210 kg. Poslali jo bodo na Španko, da si pribori naslov najtežje device na svetu. V tej konkurenci bo Španka prav gotovo izgubila, ker tehtala samo 203 kg. Toda ta Španka je že »potokla« na polju debeluharc najtežjo Nemko, ki tehtala »komaj« 201 kg.

Strela z neba. Kmet Andrej Nessa se je peljal s svoje kmetije v Bajo. Spotoma je udarila strela vanj. Konjem se ni nič zgodilo; obrnili so se z vozom vred ter pritekli z zgljenelim gospodarjem domov.

Sredstvo zoper gobezdavost. Brazilsko-Indijansko pleme Botokudov ima strogega poglavarja. Strašno huđ je, če kdo mnogo govoriči. Kadar se sestanejo starešine plemena k posvetovanju, zakliče poglavar slehernemu govorniku samo ti dve besedi: »Levo nogo«. To se pravi, da mora govornik dvigniti levo nogo, se prijeti z roko za koleno in sme govoriti samo tako dolgo, dokler more stati na eni, torej na desni nogi. Če bi ta način uvedli na ljubljanskem trgu, bi gospodinjne ostajale tam kvečjemu dvajset minut in bi govorile samo to, kar res morajo, in kosilo bi bilo zmeraj o pravem času. Toliko časa menda nima nobena gospodinja, da bi doma trenirala stanje na eni nogi. Vsi zakotni opravljivi romani bi bili s tem omejeni na kratka sporočila v brzojavnem slogu.

Pikantnosti
z dvora Ludovika XVI.

Zakonska odiseja francoske kraljice Marije Antoanete

Hči avstrijske cesarice Marije Terezije je živela več ko sedem let v devištvu zraven svojega moža Ludovika XVI.

Najdba veleznimivih pisem v dunajskem tajnem arhivu

Skrivni dunajski arhivi, ki stoletja in stoletja niso bili dostopni učnjakom in zgodovinarjem, toliko manj pa še širokemu občinstvu, so se pred kratkim odprli vsej javnosti. Tako je med drugimi dokumenti neprecenljive zgodovinske vrednosti prišla na dan tudi vsa korespondenca med avstrijsko cesarico Marijo Terezijo in grofom Antoinom Mercejem Argentaujem, cesaričinim zaupnikom na francoskem dvoru in intimnim svetovalcem Marije Antoanete, odkar se je cesaričina hči kot štirinajstipolletno dekle poročila s tedanjim francoskim dauphinom (prestolonaslednikom), bodočim kraljem Ludovikom XVI.

Nam, ki živimo v prosvetljenem dvajsetem stoletju, je skoraj nerazumljivo, s kolikšno indiskretnostjo je opravljal Mercy svoje poslanstvo, to se pravi, kako »vestno« je cesaričin zaupnik pazil na sleherni, še tako zasebni korak mladoporočencev, re da bi se bil ustavil niči pred najintimnejšimi psihološkimi podrobnostmi. Kadarkoli je kaj izvohal, je pri priči sedel za mizo in napisal točno poročilo Mariji Tereziji, ki je v svoji palači na Dunaju nestrpno pričakovala novice s francoskega dvora. V teh njegovih pismih so bili dostikrat tako pikantni »ovirkic« (oprostite izraz), da se nam jih skoraj upira spraviti pod fiskarsko črnilo. Ta pisma nam pa hkratu podajajo nazorno sliko materinskih skrbi in težav Marije Terezije, ki je v svojem razmerju do poročene hčere vendarle šla malce predaleč.

16. maja 1770 se je vršila svečana poroka med mlado cesarico in francoskim kraljevičem, toda avgusta istega leta je Mercy že poslal cesarici pismo, v katerem ji je z grozo poročal, da sta mlada zakonca še zmerom deviška in da si je kraljevič dal celo urediti ločeno spalnico. V svojem odgovoru je Marija Terezija zahtevala od grofa, naj »energično vmes poseže«; to je tudi storil. Že nekaj dni nato je Mercy pisal avstrijski vladarici, da je »dauphin oznanil svoji ženi, da se je že dal poučiti o vsem, kar se tiče zakonskega stanu, in da bi rad v bodoče živel z njo v intimnem razmerju, ki ga ta stan zahteva«.

Toda ostalo je pri starem. Meseca oktobra priporoča Marija Terezija svoji hčeri, naj bo potrpežljiva in naj pokaže še večjo ljubeznivost do svojega moža. Nesrečna Marija Antoaneta se je tedaj obrnila na gospo Adelaido s prošnjo, naj bi prigovarjala njenemu možu. Res ga je gospa vzela v roke, a uspeha le ni bilo. Tako je Mercy, ki je dotlej kazal precejšnjo samozavest, sporočil februarja 1771, da nič več ne razume, kaj je med mladima zakoncema.

Vsa obupana se je Marija Terezija tedaj obrnila na svojega najljubšega zdravnika Van-Swieta in mu zaupala, kaj ji je Mercy pisal. »Če tako mlada in zala ženska kakor je Ma-

rija Antoaneta ne more primamiti dauphina«, je pisal učeni profesor, »pač ni pomoči«. Toda Marija Antoaneta še ni izgubila upanja; nekaj mesecev nato je pisala svoji materi, da jo ima njen mož zelo rad, da vse napravi, kar ona hoče, in da se bo prav gotovo obrnilo na boljše, samo da premaga svojo sramežljivost.

Tako sta pretekli dve leti, v Parizu je pa ostalo pri starem. Julija 1772 je pisal grof Mercy cesarici:

»Čeprav se dauphin in dauphine prav dobro razumeta, mi je le-ta vendarle zaupala nekatere okoliščine, ki jo navdajajo z obupom. Tako na primer še zmerom ni mogla svojega moža, čeprav jo ima zelo rad, odvrniti od njegove strasti za mizarska in zidarska dela. Nепrestano mora kaj popravljati ali preurejevati v svojih sobanah in ko svoje delo konča, je vselej silno truden.«

Počasi je vsega tega postalo cesarici le preveč: 9. januarja 1774 je poslala v Pariz grozilno pismo, da bo njen sin, bodoči cesar Jožef II., sam prišel v Pariz in stvar razčistil. »Sicer nimam dosti upanja«, je pisala, »da bi moj sin kaj opravil, toda trohico nade imam vendar še, da se mu bo posrečilo dopovedati nemarnemu soprogu, kakšne so njegove zakonske dolžnosti.«

Iz potovanja nadvojvode Jožefa pa ni bilo nič, ker so vmes prišle druge reči. Tako se je Marija Antoaneta, med tem že kraljica, bridko pritožila svoji materi: »Verujte mi, draga mati, da jaz nisem kriva brezbriznosti svojega moža. Lahko si mislite, v kakšnem kočljivem položaju živim in da nimam več drugega orožja kakor potrpežljivost in prijaznost.«

Naposled, po več ko sedmih letih deviškega zakona, pride h kraljevskemu paru na obisk bodoči avstrijski cesar Jožef II., da vzame svojega svaka resno v roke; Ludovik XVI. je bil tako sramežljiv, da se še zdravnikom ni hotel dati preiskati. Prigovarjanje avstrijskega nadvojvode, starega takrat 36 let, je kakor vse kaže — pri 13 let od njega mlajšem francoskem kralju le zaleglo; pristal je vsaj na to, da se da zdravniško preiskati. Res so ga pregledali učeni profesorji in dograli, da mu je potrebna prav znatna operacija, podobna nedolžnemu vrezku pri novorojenčkih, ki jim je jezik prirasel k nebu; dejali so, da bo potem kralja minil oni mučni občutek, ki mu je dotlej branil, da bi izpolnjeval svoje zakonske dolžnosti.

Če smemo verjeti Mercyjevim pismom, pa do te operacije ni prišlo in je nevščrost sama od sebe izginila. Tako je mogel 17. januarja 1778 zaupnik Marije Terezije poslati svoji vladarici posebnega sla s sporočilom, da se »kralj zdaj obnaša kot pravi zakonski mož v najtočnejšem in najstvarnejšem pomenu besede«. 5. maja istega leta je pa

Se nadaljuje na 8. strani.

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 5. strani

delal! Koliko jih je že sedelo na tem stolu, kjer zdajle jaz trepetam! ... O, zbrati moram ves svoj pogum, da ne vidim tudi v sebi hudodelke ne v vas neizprosne sodnika; že včeraj sem dosti prestala za svoj greh.«

»Uboga žena!« reče sočulno Villefort in ji stisne roko. »Kazen je bila prehuda za vaše moči, saj ste dvakrat skoraj podlegli. Ne, milostljiva, močni morate biti, zakaj še hušje reči vas čakajo.«

»O Bog!« vzklikne prestrašeno baronica, »kaj pa še?«

»Vi vidite samo preteklost, gospa; priznam, da je mračna. Toda živeti se morate tudi v bodočnost, a le-ta utegne biti še strašnejša!«

Baronica je predobro poznala Villefortovo siceršno hladnokrvnost, da je ne bi njegova prepadenost vznemirila. Hotela je krikniti, pa ji je glas zamrl na ustnicah.

»Kako je mogla ta strašna preteklost vsfati od mrtvih? Kdo jo je priklical iz globine najinih src, kjer je bila za zmeraj pokopana?«

»Golo naključje,« vzdihne Hermina.

»Naključje? Ne in stokrat ne, milostljiva! Naključja ni!«

»O, pač! Ali morete trditi, da ne bi bil po golem slučaju grof Monte-Cristo kupil to nesrečno hišo? Ali ni čisto slučajno dal prekopati zemljo? In ali ni naposled prav tako slučajno našel nesrečnega otroka zakopanega na vrtu? Oh, ubogo, nedolžno moje dete, ki mi ga niči poljubiti ni bilo dano! Verjemite mi, moje srce je bilo prepolno hvalečnosti do grofa, ko je govoril o toli dragi mi najdbi na vrtu.«

»Ne, ne, gospa; ravno to je tisto strašno, kar vam moram povedati,« odgovori zamolklo Villefort. »Ne, gospa: na vrtu ni nihče ničesar našel; ne, tam ni bilo zakopanega otroka; ne, ni prav, da jokate, ni prav da ječite; trepetati morate!«

»Kaj hočete reči?« zajecja gospa Danglarsova in se zgrozi.

»Reči hočem, da gospod Monte-Cristo pri prekopavanju vrta ni našel ne otroškega okostnjaka, ne železne skrinjice, ker tam ni bilo ne tega ne onega.«

»Ne tega ne onega!« ponovi mehanično baronica in se zastmi v prokuratorja. »Ne tega ne onega?«

»Ne!« zahrope Villefort in si zakrije obraz z rokami. »Ne, in stokrat ne...«

»A potem nesrečnega otroka niste tam pokopali? Zakaj ste mi pa lagali? Govorite, kakšne namene ste imeli?«

»Poslušajte me, milostljiva, in pomilovali me boste, da sem dvajset let sam nosil to gorje. Saj

v 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svečlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

**tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA**

še pomnite tisto tragično noč, ko ste ležali v oni rdeče preoblečeni sobi in se borili s smrtjo, jaz sem pa v smrtnem strahu čakal vašega poroda. In otrok se je rodil in dali ste mi ga v naročje: negibnega, tihega, brez diha. Misli la sva, da je mrtev.»

Gospa Danglarsova se zgane, kakor bi hotela planiti kvišku. Toda Villefort jo s prosečo kret njo potisne nazaj.

»Mela sva ga za mrtvega,« p o novni z ubitim glasom. »Položil sem ga v majhno skrinjico, ki naj bi mu bila namestu krste, odšel na vrt in ga v naglici zakopal. Toda komaj sem ga zagrebel s prsijo, ko se je izlegnila proti meni Korzova roka. Videl sem še, kako se je utrl blisk njegovega bodala, strašna bolečina me je izpreletela in zabele me je po vsem živofu. Hotel sem krikniti, pa ni prišel glas iz mojega zadrg njenega grla. Mislil sem, da mi bije poslednja minuta; zgrudil sem se na zemljo. — Nikoli ne bom pozabil vašega nadčlove škega poguma, ko sem se spet zavedel in se s poslednjimi močmi zavlekel do znojna stopnic, kjer ste mi prišli naproti, čeprav ste bili tudi sami na koncu svojih moči. Morala sva molčati; vam je pomagala babica na poļu domov, jaz sem se pa izgovoril, da sem dobil rano v dvoboju. Cesar se nisva upala nadejati, se je zgo dilo: katastrofa tiste noči je ostala svetu prikrita. Cele tri mesece sem se boril s smrtjo; naposled, ko se mi je jelo obračati na boljše, so mi zdravniki zapisali južno solnce in zrak. Prepeljali so me v Marseille, moja žena je pa prišla za menoj. Preden sem ozdravel, je preteklo deset me secev; o vas nisem med tem ničesar slišal, poizvedovali, kaj je z vami, se pa tudi nisem upal. Šele po vrnitvi v Pariz sem izve del, da ste se po smrti gospoda Nargonna poročili z gospodom Danglaršom.

O čem sem moral neprestano misliti, ko se mi je vrnila zavest? Neprestano na isto, neprestano na nesrečnega otroka, ki je vsako noč v mojih sanjah vsfaljal od mrtvih in grozeče stal pred menoj kakor angel maščevanja. Komaj sem bil v Parizu, mi je bila prva misel, da sem poizvedel, kaj je z ono hišo. Povedali so mi, da ni v njej nihče več stanoval, čeprav jo je malo preden sva se midva nastanila v njej, nekdo najel za devet let. Poiskal sem najemnika in mu ponudil veliko odškodnino, če razveljavi pogodbo. Dejal sem mu, da ne bi maral, da bi hiša, ki je bila last očeta in matere moje žene, prišla v tuje roke. Najemnik je zahteval 6000 frankov; dal bi mu jih deset, da tudi dvaj set tisoč. Denar sem mu na mestu izplačal in ko sem imel pogodbo v rokah, sem neufegoma oddirjal v Auk'uil.

Bilo je o petih popoldne; šel sem v rdečo sobo in čakal noči. Lahko si mislite, kako mi je bilo; neprestano so vsfaljale pred me noj grozeče pošasti noči in me gonile v blaznost. Korzičan, ki mi je bil prisegel osve to in me zasledoval od Nimesa pa do Pariza in se skrtil na vrtu, da me je podrl

Se nadaljuje na 8. strani v 4. stolpcu

Sodobni problemi prehrane

Siróve jedi in soljenje hrane

Siróva hrana škoduje organizmu, ako je preveč uživamo. — Hrana naj sestoji iz mesa, sočivja in sadja

Glej „Družinski tednik“ št. 31 in št. 32-33

Prejšnja dva članka, zlasti končni odstavek v poslednji številki točno povedo, da je čezmerno soljenje že po naravi slanij jedi popolnoma odveč in celo prav škodljivo, čeprav je morebiti trenutni užitek še tako velik.

Seveda je pa popolnoma nezmiselno prekljnati navadno kuhinjsko sol in jo proglašati za uničevalko ljudskega zdravja. Zgodovina prehrane vendar jasno govori, da ni niti osoljena mesnina, niti sir in da raso niti ostale vložene rastlinske in živalske jedi zdravju resno škodljive. Če bi bilo temu tako, bi bila hkratu uničena važna in koristna poraba najrazličnejših jedi in prepadla bi industrija, ki zalaga v sleherni kulturni državi živilske trge.

Tako prekletstvo soli bi bilo šele takrat upravičeno, če bi običajna nepretirana raba soli resnično vplivala na degeneracijo in pospeševala prepad človeštva. Toda taki nepremišljeni računi so le plod omejenosti in zlahkarih možganov.

Že pred kakšnimi dvajsetimi leti je bilo nekaj primerov, da so se pri ljudeh, ki niso hoteli za nobeno ceno jesti slanij jedi, pojavile resne motnje v prebavnih organih hkratu z duševnimi. Ugotovili so že takrat, da je tudi želodčnim sokovom manjkalo za normalno funkcijo potrebne solne kisline. Seveda nočemo s tem pribiti, da so ti pojavi zgolj posledica pomanjkanja soli v dnevni prehrani. Pač je pa gotovo, da vpliva neslana hrana slabo na duševno stanje človeka, a posledica takega nerazporeženja je pomanjkanje teka. Komur pa jed ne tekne, pojé manj kakor telo potrebuje, to pa povzroča hude bolečine v želodcu in ovira normalno delovanje črevesja.

Načelna in popolna izločitev kuhinjske soli pri kuhanju sočivja, ki je vendar glavna ljudska hrana, je torej nezmiselna. Omejevati se zgolj na uživanje sirovega korenja, ohrovta, zelja itd. je prav gotovo pretiranost privržencev siróve hrane. V tisočletjih sta se pač človekov okus in menda tudi organizem prilagodila zmerno slarim jedem; torej je za nas popolnoma naravno, da uživamo kuhano sočivje in ostale jedi primerno osoljene.

Seveda je treba gledati iz zdravstvenih ozirav predpisano neslano hrano bolnikov s popolnoma drugimi očmi. Toda to je spet poglavje záse, ki ga je treba prepustiti le izvedencem-zdravnikom.

Iz narodnogospodarskih vidikov je pri nas itak nemogoče govoriti o načelni uvedbi siróve hrane. Najmanj šest do sedem mesecev na leto bi ne mogli zalagati kmetje in vrtnarji ljudi s svežimi in zdravimi rastlinskimi jedmi.

Iz splošnih zdravstvenih ozirav pa moramo na vsak način priporočati, naj ljudje spet pridneje segajo po kruhu, zlasti rženem, kajti žitno zrnje je že več ko tisoč let glavni steber prehrane v Srednji Evropi.

Vse kar se tiče siróve hrane, lahko spričo naštetih dejstev zgoščeno povemo še enkrat: Na rovaš siróve hrane so v poslednjih letih mnogi

mного grešili. Pridigovali so, da je siróva hrana edino zdravilo za vse bolezni in edino zveličavna osnova za dosego visoke starosti. Vse na svetu ljudje pretiravajo, kako ne bi potem še tega.

Pribiti moramo, da je siróva hrana prvenstveno za bolnike, ker ublaži alj ozdravi nekatere bolezni, če jo bolniki uživajo določen čas in po zdravniškem predpisu.

Zdravemu človeku pa gotovo samó koristi, če med dneve redne hrane vrine tu pa tam kakšen dan siróve hrane — seveda če ne pretirava.

Normalna človeška hrana bo pa ostala slej ko prej vendarle mešana navadna ljudska hrana, toda jedilnik je treba primerno prirojiti in skrbeti za spremembo. Vsakdo sam najboljše ve, kakšna vrsta mesa, sočivja in sadja mu najbolj prija; to naj jé kar mu diši, kar mu ne draži želodca in ne preobtežuje črevesja.

DROBIŽ

Skodelico čokolade bi morali pripraviti s 15 g čokoladnega praška. Dokler še nismo dodali mleka in sladkorja, ima čokolada 1 g beljakovine, 2 g masti in 10 g sladkorja.

Stifilitična obolenja silijo čedalje več ljudi v samomor; dr. Gollmer je izračunal, da je samomorilstvo posko čilo za 122 %, odkar je sifilida pričela razsajati.

Človek ima $\frac{1}{13}$ svoje teže krvi, torej je ima odrasel človek kakih pet do šest litrov.

Pariška zdravnika Binet in Strunzer sta odkrila čudno zdravilo za malokrvnost. Mi si ga bomo pač komaj privoščili. Priporočata namreč školjke, češ da imajo veliko železa, bakra, mangana, cinka, fosforja, kalcija, magnezije, joda in vitaminov A, B, C, D. Povrh so pa v školjkah še vse potrebne redilne snovi, torej beljakovina, maščoba, ogljikovi hidrati in mineralne soli.

Sree deluje minuto za minuto, uro za uro, dan za dnem, leto za letom neprenehoma v človeških prsih. Je torej strojček, ki nikoli ne odpove, ki ga ni nikoli treba popravljati, skratka tako gibčen je in prožen kakor noben stroj, ki ga je ustvarila »človeška roka«. Njegovi udarci so hitrejši od udarcev nihala ure. Vsako uro udari približno štiri do pet tisočkrat, kar da v sedemdesetih letih dve do dve in pol milijarde utripov.

Čistoča je vsekar in povsod osnovni zakon zdravja.

Nepotrebni dlačič

na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo Erbol-praška. — To sredstvo takoj odstrani dlačice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15.— Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

HUMOR

Prekomplicirano

»Kako se morete tako prehladiti! Meni na primer se kaj takega nikoli ne zgodi. Saj se pa tudi znam varovati: vsak večer, preden grem spat, se umijem z mrzlo vodo, zjutraj takisto, jem malo, zato pa vsak dan popijem najmanj en liter tople vode, popoldne si umijem noge v zelo vroči vodi, da se spotim, potem še malo masaže, in nato spet vse od kraja.«

»Ne, veste kaj, potem se pa že rajši kdaj prehladim.«

Zemljepisje nezadostno

Malo pred vojno je prišel predsednik vlade neke manjše države z juga na obisk v severne dežele. V Kristianiji — danes se imenuje Oslo — so mu priredili banket. Seveda je tudi on govoril, navdušeno, kakor se za takšne prilike spodobi. Svoj govor je sklenil z vzklikom: »Živela Švedska!«

Toda vse je molčalo. Na obrazih visokih gostov se je brala zadrega.

Govornik je zastulil, kje ga je polomil. Zato se je naglo popraval in vzkliknil: »Živio Danska!«

Nov molk, še hušja zadrega.

Nesrečni minister ni vedel, kaj bi. Da se ne bi še v tretje zaletel, je iz previdnosti tiše nazdravil: »Živela Skandinavija!« Tedaj šele so gostje nekam sramežljivo udarili v plokanje.

(Za tiste naše cenj. bralce, ki bi bili v podobni zadregi: Oslo je prestolnica Norveške.)

Skropilni avto

Neki kmet iz Zabite vasi je prvič v življenju prišel v Ljubljano in videl mestni škropilni avto. Nekaj časa ga gleda, potem se pa začne na vse grlo smejati.

Neki gospod ga vpraša, zakaj se tako od srca smeje.

»Le pogledite ga!« odgovori in pokaže na avto. »Preden bo doma, mu bo vsa voda iztekla, voznik pa vozi, kakor da nič ne bi bilo!«

Modra plemiška

»Ali veste, da segajo moji predniki tja do križarskih vojn?« se pobaha grof Mergele.

»Prava reč,« odmahne prezirljivo grof Bobby. »Moji so takrat že izumrli!«

Čuden koledar

Učitelj pokliče Janezka.

»Koliko mesecev ima leto?«

»Dvanajst,« odgovori Janezek.

»Naštej mi jih!«

»Januar, februar, maj, julij, april...«

»Kaj pa blebetaš! Za februarjem vendar ne pride maj in april tudi ne za julijem!«

»Oprostite, gospod učitelj — letos je pa bilo tako!«

Tašča

»Glejte, Reza, da me jutri o pravam času zbudite, ker se moram z zgodnjim vlakom odpeljati.«

»Zanesite se, milostljiva! Vaš gospod zet mi je že zagrozil, da me bo spodil iz službe, če zamudite vlak.«

Najnovejša škotska

Škotskega kmeta je zalotil stražnik, ko je peljal voz brez luči.

»Kje imate pa svetilko?« ga je ustavil.

»Ali ne bi bilo škoda denarja za olje?« je mirno odvrnil kmet. »Moj konj je namreč slep.«

Gobe

Njih priprava in konzerviranje za zimo

Gobove jedi so zelo okusne, zato jih gospodinje prav radi pripravljajo. Zdjaj je spet precej gob na trgu in dobro je, če si jih shranimo za zimo. Oglejmo si gobane, jurčke ali karžlje.

Gobe morajo biti sveže in zdrave. Zaradi velike množine beljakovine se kmalu skvari in so prav škodljive ter celo strupene, če so stare in odležja napite. Kdor gob ne pozna, jih naj rajši kupuje na trgu. Male, zdrave in suhe gobe lahko steriliziramo, dočim nam rabijo velike za sušenje.

Konzerviranje gob

Gobane ali jurčke skrbno očistimo, jih temeljito splaknemo in jih zrežemo na krljce. (Gob, ki jih nameravamo sušiti, ne smemo splakovati.) Na kilo gob nalijemo kozarec vode in jih dušimo 20 minut. S pokuhano vodo vred damo gobe v pogrele steklenice. Zaprte steklenice pustimo nato celo uro v sopari.

Priporočamo, da vlagate gobe v čim manjše steklenice, ker je treba hkratu porabiti celo vsebino steklenice.

Tako sterilizirane gobane pripravimo kakor se nam ljubi.

Pripravimo jih:

1. Gobe s sokom vred pogrejemo (ne kuhajte!) in dodamo nekoliko masti in soli.

2. Iz samega soka (brez gob) pripravimo omako. Drobnost zrezano čebulo opravimo, iz sirovega masla pa napravimo svetlo prežganje. Čebulo in prežganje vkuhamo v sok, ga solimo in vlijemo vanj smetano ter kanemo še nekaj kapljic limonovega soka povrhu. Komur ugaja, lahko vkuha še strok česnja. V pripravljeno omako denemo gobe in jih pogrejemo, toda kuhati jih ne smemo.

3. Sok odlijemo, gobe solimo in jih v masti pogrejemo. Čeznje vlijemo 2 žvrkljani jajci (to velja za 1/2 l gob) po vrhu pa potresemo nastrgan sir.

Gobe v kisu

Male zdrave gobane skrbno očistimo in operemo. Malih ne režemo,

večje pa kvečjemu razpolovimo. Pol litra vinskega kisa in pol litra vode osolimo. Dve ali dve kili in pol gob kuhamo 25 minut v tej vodi, jih odcedimo ter vložimo v steklenice do dva prsta pod robom.

Kis, s katerim zalijemo gobe, pripravimo tako: Pol litra vinskega kisa (zelo močnega razredčimo), 2 do 3 lovorjeve liste, 2 stroka česna, nekoliko nove začimbe, popra v jagodah in klinčke prevremo. Ko je kis shladen, ga nalijemo v napolnjene steklenice, ki jih damo za pol ure v soparo. Če jih ne maramo sterilizirati, lahko nalijemo čez kis fino olje. Tako pripravljene gobe se ne kvarijo leta in leta, če jih imamo na hladnem prostoru.

Suhe gobe

Gob nič ne operemo. Lepo jih očistimo in zrežemo v prav tenke lističe, po možnosti v čim večje. Guile in črvice kose izločimo. Narezane gobe položimo na čist papir in jih sušimo na zraku, če je pa le mogoče, na solncu. V pečnici jih nikoli ne smemo sušiti. Gobe je treba večkrat obračati. Ko so popolnoma suhe, jih spravimo v žakliček iz organtina in jih obesimo na zračni in suh prostor.

Večkrat je treba pogledati, če niso morda postale vlažne, kajti takrat jih je treba še enkrat presušiti in jih obesiti v kakšen bolj suh prostor.

Suhe gobe pred uporabo namakamo nekaj ur v vodi, pripravljamo pa iz njih juhe in omake.

Gobov izvleček (ekstrakt)

Mnogokrat najdemo med gobami take, ki niso prav lepe in jih nočemo sušiti. Toda tudi takih gob ne kaže zavreči. Očistimo jih in narežemo ter jih dušimo v lastnem soku. Sok odlijemo v posebno posodo. Gobe same pa nato prekuhamo v slani vodi (prav malo vode seveda) in ta odcedek prilijemo h gotovemu soku. Gobe iztisnemo skozi platneno cunjco

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

in to kašo mešamo v sok, ki ga nalijemo v steklenice. Dobro zamašene steklenice damo za 20 minut v soparo. Z gobovim izvlečkom začimimo juhe in omake.

Če še ne veš

Nevarne cvetlice. Matere, preden pustite otroke na izlet, opozorite jih, da je marsikatera lepa in dehteča cvetlica od sile strupena! Prepovejte jim, da bi jemali bilke in cvetlice v usta! Rož, ki so jih natrgali, naj nikoli ne dajejo v kupice! Roke naj si vselej umijejo, preden jim daste kruh v roke!

Žeja je poleti strašna peza. Količkrat se zgodi, da se človek vrne domov, zgrabi prvo steklenico, na kateri piše »malinovec«, »ribezov sok« ali »staro vino«, in si natoči poln kozarec osvežujoče pijače. Toda prav pogosto se zgodi, da je v teh steklenicah lizol, bencin, salmijakov cvet ali octova kislina... Gospodinje, pazite za božjo voljo! Nikarte teh strupenih in jedkih tekočin ne vlivajte v steklenice sokov, piva ali vina. Kupite si oglate, da se bodo že na oko razlikovale od drugih. Sicer pa sodijo kisline in strupi itak v zaklenjeno omaro, ne pa v jedilno shrambo! Dobra ideja neke gospodinje je, da obeša na »nevarne« steklenice na vrvcu privezane kovinaste gumbe, ki takoj, ko prime kdo za steklenico, zavožljajo in ga opozore na nevarnost.

Izpadanje las in prhljaj

prepreči samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 34.

Zakonska odiseja Marije Antoanete

Nadaljevanje s 6. strani.

napisal na Dunaj že novo pismo s sporočilom cesarici, da se njena hči čuti mater.

Toda sedemletno čakanje je napravilo Marijo Terezijo zelo nezapljudivo. Zato je izkušena mati pisala Mercyju: »Počakati je treba še trinajst tednov, potem šele bomo zanesljivo vedeli, kako in kaj.« Vzlic temu je pa hkratu le povprašala pri grofu, ali bi ji vedel svetovati spretnega specialista za njeno hčer. Mercy ji je v priporočil dr. Lassona, ki se je v prostem času rad ukvarjal z mineralogijo; da ga čim bolj priklene nase in na svojo hčer, mu je Marija Terezija poslala velik zaboj redkih in dragocenih rudnin.

Cesaričine brige niso bile zaman. Kmalu nato je mogel Mercy pisati na Dunaj, da je »novorojenček 31. julija o pol enajstih zvečer prvič zavekal«.

GROF MONTE-CRISTO

Nadaljevanje s 7. strani

z bodalom na tla, je moral videti, kako sem izkopal jamo in otroka zagrebel vanjo. Kako lahko je utegnil videti tudi vas! Ali se ne bo nekega dne vrnil in zagrozil z razkritjem strašne skrivnosti? Ali ne bo zanj še mnogo slajša osvela, če izve, da me njegovo bodalo ni ubilo? Vidite, za to se mi je zdelo najnujnejše, da za vsako ceno zabrišem sledove prošlosti. Za to sem dal razveljaviti najemninsko pogodbo, za to sem prišel v Auteuil, za to sem čakal v okrilju strašne noči.

Ko se je popolnoma stemnilo, sem se spravil na delo. Stal sem brez luči v oni zlovešči sobi, v večnem strahu, da se bo zdaj zdaj izza okenskih zaves, ki so trepetale v lahnem vetriču, pokazal skrit vohun. Od časa do časa se mi je zazdelo, da slišim za seboj, v oni postelji, vaše ječanje, pa nisem imel poguma, da bi se obrnil. Srce mi je razbijalo, da se mi je zdelo, da se je spet odprla stara rana. Naposled so pa vsi glasovi utihnili. Videč, da se mi ni treba ničesar bati, sem zbral ves svoj pogum in odšel na vrh.

Glejte, Hermina: imel sem se za neustrašnega človeka, kakor le more kdo biti. Toda ko sem potegnil iz telovniškega žepa mali stopniški ključ, oni ključ ki nama je bil obema toli drag — ko sem odprl vrata in uzrl pošastno blede mesecino, ki je lila skozi okna po polzastih stopnicah — verjemite mi, Hermina, tedaj me je groza tako stisnila za prsi, da mi je pošla sapa in sem se moral nasloniti na zid. Mislil sem, da bom zblaznel.

Dolgo je trajalo, preden sem postal spet gospodar samega sebe. Počasi sem se spuščal stopnico za stopnico nizdol. Toda v meni je tako vse trepetalo, da sem se na slednji stopinji bal, da mi bodo kolena odpovala. Če se ne bi bil tako krčevito oklepal ograje, bi bil strmoglavil v globino. Tako sem počasi prispel do spodnjih vrat. Zunaj je slonela lopata ob zidu; vzel sem jo in krenil proti grmovju. S seboj sem imel slepico; sredi trate sem postal in jo prižgal.

November se je nagibal h koncu; vse zelenje je bilo izginilo z vrta in suho listje je šelestelo med peskom pod mojimi stopinjami. Strah me je bil tako zgrabil za srce, da sem potegnil revolver iz žepa in napel petelina. Venomer se mi je dozdevalo, kakor da vidim skozi vejevje Korzovo postavo.

Posvetil sem s slepico v grmovje; nikjer nikogar. Ozrl sem se naokoli: popolnoma sam sem bil. Trava je bila poleti visoko zrasla, ker je ni nihče pokosil. Tedaj je priklenil moje oči neki slabo porasel prostor.

Barvanje las

ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalno barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30.—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Illica 34.

Din 1000- plačam

ako Vam »Radio Balzame« ne od strani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Ze dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo. Franc Maček, čevljarina, Dol, Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzame«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10- (predplačilo). Na povzetje Din 18- (predplačilo), dva 28- (predplačilo), tri Din 38-.

RUDOLF COTIČ, Ljubljana VII

Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Dlake, cenj. dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venerac eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venerac eliksir, ne bo Vam žal.

Dobi se ali po pošti pošlje:

1 stekl. za Din 10- (predplačilo), na povzetje 18- (predplačilo), dve Din 28- (predplačilo), tri Din 38-.

COTIČ RUDOLF, Ljubljana VII

Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Dopisna šola

Nemščino, esperanto in slovenščino poučuje pismenim potom Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gorenjsko). Učnina nizka.

Zahtevajte prospekt. Priložite znamko za odgovor.